

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยบางอย่างที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยได้เลือกเอากลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 คน ของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – พ.ศ.2540 เป็นกรณีศึกษา และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรูปตารางข้อมูลประกอบการบรรยายเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 พื้นฐานส่วนบุคคล และการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ คือ จำนวนพื้นที่ ชนิดกรรมสิทธิ์ของที่ดินที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ และชนิดแหล่งข่าวสาร

ตอนที่ 2 ความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ คือ แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ สภาพพื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจกับความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลและการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

1.1 เพศ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ประมาณสองเท่า โดยเพศชายคิดเป็นร้อยละ 66.9 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 33.1

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากในลักษณะสังคมไทยในชนบท ผู้ชายมักจะเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งจะสามารถตัดสินใจ

ในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้หญิง ผู้ชายมักจะเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว บางครั้งจะออกจากบ้านไปทำงานที่อื่น ดังนั้นผู้ชายจึงมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มาก ซึ่งการปลูกป่าต้องใช้เทคนิคหรือความรู้บางอย่าง รวมทั้งความเข้มแข็งในการดำเนินการ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	97	66.9
หญิง	48	33.1
รวม	145	100.0

1.2 อายุ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 29.7 ลำดับรองลงมาคือจำนวนไล่เลี่ยกัน คือ ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.5 และช่วงอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.4 ส่วนช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.3 และช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.1

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน ซึ่งเป็นวัยที่ผ่านการมีครอบครัวและมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว เป็นช่วงของการต่อสู้เพื่อให้ตนเองและครอบครัวเป็นปึกแผ่นและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นผู้ที่อยู่ในวัยนี้จะเป็นตัวของตัวเอง ไม่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ๆ ตามแต่อารมณ์และเหตุการณ์ การตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ก็จะใช้ดุลพินิจตามประสบการณ์มากกว่าการตัดสินใจตามความคิดเห็นของคนอื่น

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
21-30	3	2.1
31-40	43	29.7
41-50	37	25.5
51-60	28	19.3
มากกว่า 60 ขึ้นไป	34	23.4
รวม	145	100.0

1.3 ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.4 หรือ ป.6) โดยคิดเป็นร้อยละ 60.7 ลำดับรองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 13.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 11.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. คิดเป็นร้อยละ 7.6 จบการศึกษาระดับ ปวท. ปวส. หรือ อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 4.8 และที่มีผู้ไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 12.1

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ป.4 หรือ ป.6) ซึ่งเป็นภาคบังคับ รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จึงไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเท่าใดนัก ฉะนั้น จึงมีการศึกษาพออ่านออกเขียนได้ ส่วนการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้น ก็เนื่องจากว่า กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีฐานะดี เล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษา จึงทำให้มีระดับการศึกษาสูง

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	2.1
ประถมศึกษา (ป.4 หรือ ป.6)	88	60.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	13.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	7.6
ปวท. ปวส. หรือ อนุปริญญา	7	4.8
ปริญญาตรี	16	11.0
รวม	145	100.0

1.4 อาชีพ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม โดยคิดเป็นร้อยละ 53.8 ลำดับรองลงมาก็คือ อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17.6 ในขณะที่อาชีพรับราชการและอาชีพรับจ้างอยู่ในเกณฑ์ที่ไล่เลี่ยกัน คือ คิดเป็นร้อยละ 7.6 และคิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ และอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 4.8

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ซึ่งเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจเพราะว่า ต้องการมีรายได้เสริมจากการปลูกป่า โดยวัตถุประสงค์

ประสงค์ของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจนั้น ในระยะแรกต้องการให้เกษตรกรหันมาปลูกป่าเป็นอาชีพเสริมรายได้ ต่อมาเปิดโอกาสให้โดยไม่จำกัดอาชีพ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้มีผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจมากขึ้น

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	9	6.2
รับราชการ	11	7.6
ค้าขาย	40	27.6
เกษตรกรรวม	78	53.8
ธุรกิจส่วนตัว	7	4.8
รวม	145	100.0

1.5 รายได้

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 9 พบว่า รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงระหว่าง 2,001-4,000 บาท ต่อเดือน โดยคิดเป็นร้อยละ 35.2 ลำดับรองลงมาคือ รายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 28.3 รายได้ช่วงระหว่าง 4,001-6,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 17.9 รายได้มากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.8 รายได้ช่วงระหว่าง 6,001-8,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง 8,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 2.1 เท่านั้น

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรจึงมีรายได้พอยังชีพ ไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือน นอกจากนั้นก็อยู่ในช่วงที่พอใช้ได้ คือ 2,001-4,000 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้ซึ่งมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปนั้นเนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจะเป็นผู้ที่มีฐานะดี ที่มีที่ดินมากซึ่งเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจเพื่อต้องการเป็นอาชีพเสริม

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามรายได้

รายได้ (บาท/เดือน)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 2,000	41	28.3
2,001 - 4,000	51	35.2
4,001 - 6,000	26	17.9
6,001 - 8,000	4	2.7
8,001 - 10,000	3	2.1
มากกว่า 10,000 ขึ้นไป	20	13.8
รวม	145	100.0

1.6 พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 10 พบว่า พื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีขนาดอยู่ในช่วงระหว่าง 2-10 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละถึง 89.0 ลำดับรองลงมาคือมีขนาดอยู่ในช่วงระหว่าง 11-20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.5 โดยที่มีขนาดอยู่ในช่วงระหว่าง 21-30 ไร่ และมีขนาดอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ไร่ จะเท่ากันโดยคิดเป็นร้อยละ 1.4 ในขณะที่มีขนาดอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ไร่ คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.7 เท่านั้น

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า พื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไร่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้แหล่งความเจริญ ที่ดินจึงมีราคาแพง พื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ จึงเป็นพื้นที่ที่เหลือซึ่งปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาในการปลูกพืชเกษตรอื่น ๆ ซึ่งมักจะมีขนาดเล็ก

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละขนาดพื้นที่ที่กลุ่มตัวอย่างนำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ขนาดพื้นที่ (ไร่)	จำนวน	ร้อยละ
2-10	129	89.0
11-20	11	7.5
20-30	2	1.4
31-40	2	1.4
41-50	1	0.7
รวม	145	100.0

1.7 ชนิดกรรมสิทธิ์ของที่ดินที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 11 พบว่า ชนิดของกรรมสิทธิ์ที่ดินที่กลุ่มตัวอย่างนำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจมากที่สุดนั้น เป็น นส. 3 นส.3 ก โดยคิดเป็นร้อยละ 53.8 ลำดับรองลงมาคือ โฉนดที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 45.5 และที่เหลือจะเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.) คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.7 เท่านั้น

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า เนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตท้องที่อำเภอเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้แหล่งความเจริญ ที่ดินจึงมีราคาแพง ดังนั้นเอกสารสิทธิ์ของที่ดินส่วนใหญ่จะเป็น นส.3 นส.3 ก และโฉนดที่ดิน เท่านั้น

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละชนิดของกรรมสิทธิ์ที่ดินของกลุ่มตัวอย่างที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ชนิดของกรรมสิทธิ์ที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
โฉนดที่ดิน	66	45.5
นส.3 นส.3 ก	78	53.8
ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.)	1	0.7
รวม	145	100.0

1.8 แหล่งข่าวสารในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 12 พบว่า ชนิดแหล่งข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างรู้จัก โครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ โดยคิดเป็นร้อยละ 55.9 ลำดับรองลงมาคือ จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 22.0 จากเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 10.3 จากเอกสารเผยแพร่ (แผ่นพับ โปสเตอร์ ประกาศ) คิดเป็นร้อยละ 9.0

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า เนื่องจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นโครงการที่เร่งด่วนและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ในท้องถิ่นไม่เพียงพอ ดังนั้นในช่วงแรก ๆ ของการดำเนินการจึงมีการแนะนำโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ โดยแนะนำไปสู่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน เพื่อที่จะไปแนะนำกับชาวบ้านในรูปของเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้จะออกไปชี้แจงในท้องถิ่นเป็นครั้งคราว

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละชนิดของแหล่งข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ชนิดของแหล่งข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้	81	55.9
เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง	15	10.3
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ ผู้นำชุมชน	32	22.0
หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์	4	2.8
เอกสารเผยแพร่ (แผ่นพับ โปสเตอร์ ประกาศ)	13	9.0
รวม	145	100.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 145 ราย ประสบผลสำเร็จตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนดไว้ ซึ่งวัดจากอัตราการรอดตาย และอัตราการเจริญเติบโต นั้น ประสบผลสำเร็จในระดับมาก มีมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 39.3 ลำดับรองลงมา คือ ประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 27.9 และประสบผลสำเร็จในระดับน้อย คิดเป็นอัตราร้อยละ 22.8

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างประสบผลสำเร็จในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่ประสบผลสำเร็จในระดับมากมีจำนวนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปลูกต้นไม้ตามโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จได้ จะวัดจากอัตราการรอดตายและอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้ตามปีที่ปลูก กลุ่มตัวอย่างไหนที่มีการเอาใจใส่ในการดำเนินการด้านปลูกและบำรุงต้นไม้มาก ก็จะทำให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจแยกตามระดับความสำเร็จ

ระดับความสำเร็จ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบผลสำเร็จน้อย	33	22.8
ประสบผลสำเร็จปานกลาง	55	37.9
ประสบผลสำเร็จมาก	57	39.3
รวม	145	100.0

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

3.1 แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 14 พบว่า สิ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ มากที่สุดก็คือ ความต้องการใช้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์ โดยคิดเป็นร้อยละ 27.6 ลำดับรองลงมาคือ ต้องการมีไม้จากผลผลิตของการปลูกป่าไว้ใช้สอยในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 24.8 สนใจเงินตอบแทนสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 21.3 ประสบปัญหาจากการปลูกพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 13.1 ต้องการมีรายได้เสริมเพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายได้จากไม้ที่ปลูก คิดเป็นร้อยละ 9.0 ต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 3.4 และต้องการความรู้ด้านป่าไม้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้อยู่ลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 0.7 เท่านั้น

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างประสบความสำเร็จมากที่สุด มี 3 อย่างด้วยกัน คือ ต้องการมีไม้จากผลผลิตของการปลูกป่าไว้ใช้สอยในอนาคต ต้องการใช้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้มีประโยชน์ และสนใจเงินตอบแทนสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ในการปลูกพืชทางการเกษตรอื่น ๆ จึงปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าเมื่อมีโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจเข้ามา ก็เลยนำพื้นที่ดังกล่าวนั้นมาเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ซึ่งนอกจากจะได้ไม้ใช้สอยในอนาคตแล้วยังได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนอีกด้วย

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อความสำเร็จ

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
สนใจเงินตอบแทนสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	31	21.3
ต้องการมีรายได้เสริมเพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายได้จากไม้ที่ปลูก	13	9.0
ต้องการใช้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์	40	27.6
ต้องการมีไม้จากผลผลิตของการปลูกป่าไว้ใช้สอยในอนาคต	36	24.8
ประสบปัญหาการปลูกพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ	19	13.1
ต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และรักษาสภาพแวดล้อม	5	3.5
ต้องการความรู้ด้านป่าไม้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้	1	0.7
รวม	145	100.0

3.2 สภาพพื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 15 พบว่า สภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ มากที่สุดเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน สามารถปลูกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำการเกษตรกรรมมาก่อน ต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.6 ลำดับรองลงมาเป็นพื้นที่ที่แห้งแล้ง เป็นดินทรายหรือดินลูกรัง คุ้มน้ำได้ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลูกต้นไม้แล้วต้องใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโต คิดเป็นร้อยละ 33.1 ส่วนพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังง่าย เป็นดินเหนียว ฝนตกแล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนามาก่อน เป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 28.3

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่สภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ นั้น ไม่ได้ทำการคัดเลือกมาก่อน ซึ่งมักจะเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาในการปลูกพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ และถูกปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่า เช่น แห้งแล้ง ไม่มีความ

อุดมสมบูรณ์ และน้ำท่วมขังง่าย ดังนั้นพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจจึงมีสภาพปะปนกันไป

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละชนิดสภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อความสำเร็จ

ชนิดสภาพของพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
เป็นพื้นที่แห้งแล้ง เป็นดินทรายหรือดินลูกรัง อุดมน้ำไม่ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลูกต้นไม้แล้วต้องใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต	48	33.1
เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน ปลูกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำการเกษตรกรรมมาก่อน ต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง	56	38.6
เป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมขังง่าย เป็นดินเหนียว ฝนตกแล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนามาก่อน	41	28.3
รวม	145	100.0

3.2.1 ลักษณะของสภาพพื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 16 พบว่า ลักษณะของสภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างนำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ มากที่สุด คือ เป็นที่ดอน (ปลูกพืชไร่) คิดเป็นร้อยละ 57.9 ลำดับรองลงมาเป็นที่ราบลุ่ม (นาข้าว) คิดเป็นร้อยละ 25.5 เป็นภูเขาสูงเนินเตี้ย (ปลูกพืชไร่) คิดเป็นร้อยละ 13.8 ส่วนที่เหลือเป็นภูเขาเนินสูง (ป่าไม้หรือป่าละเมาะ) และเป็นที่ราบไหล่เขา (ลาดชันน้อยกว่า 50 องศา) ในอัตราร้อยละ 1.4 เท่ากัน

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนำพื้นที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจโดยไม่จำกัดสภาพของพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ประสบปัญหาจากการปลูกพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น เป็นที่ดอน (ปลูกพืชไร่) ซึ่งค่อนข้างแห้งแล้ง หรือเป็นที่ราบลุ่ม (นาข้าว) มักจะมีน้ำท่วมขังค่อนข้างง่าย ดังนั้นสภาพพื้นที่ทั้งสองอย่างจึงมีมากกว่าชนิดอื่น

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของลักษณะสภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง

สภาพของพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ที่ราบลุ่ม (นาข้าว)	37	25.5
ที่ดอน (ปลูกพืชไร่)	84	57.9
ลูกเนินเตี้ย (ปลูกพืชไร่)	20	13.8
ลูกเนินสูง (ป่าไผ่หรือป่าละเมาะ)	2	1.4
ที่ลาดไหล่เขา (ลาดชันน้อยกว่า 50 องศา)	2	1.4
รวม	145	100.0

3.3 ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 17 พบว่า ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด คือ มีเงินทดรองไว้จ่ายก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุน จากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่นและสามารถมีเงินใช้จ่าย เพิ่มเติมได้ในกรณีที่ได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ โดยคิดเป็นร้อยละ 43.4 ลำดับรองลงมาคือ การมีเวลาดูแลรักษาต้นไม้ที่ปลูกด้วยตนเองอยู่เสมอตลอดเวลาโดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลื้อย การกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อช่วยเร่งการเจริญเติบโต และการให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฤดูฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหาแรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา คิดเป็นร้อยละ 36.6 ลำดับสุดท้ายก็คือ มีความรู้ในด้านเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.0

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การปลูกต้นไม้ไม่ต้องใช้เงินทุนในการดำเนินการในระยะแรก ๆ มาก จึงจะทำให้ต้นไม้มีอัตราการรอดตายสูงและมีอัตราการเจริญเติบโตดี รวมทั้งต้องมีระยะเวลาในการเอาใจใส่ดูแลรักษาในช่วงแรก ๆ ด้วยเพราะเป็นช่วงที่ต้นไม้จะรอดตายสูงและเจริญเติบโตได้ดีที่สุด ดังนั้น การที่มีเงินทุนสำรองไว้ก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุน ซึ่งปกติจะล่าช้า ทำให้ปลูกต้นไม้ไม่ถูกต้องตรงตามฤดูกาลและมีเวลาเอาใจใส่ จึงทำให้ประสบผลสำเร็จตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนดมากที่สุด

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของเกษตรกรตัวอย่างที่มีผลต่อความสำเร็จ

ค่าใช้จ่ายและความพร้อม	จำนวน	ร้อยละ
มีเวลาในการดูแลรักษาป่ารุ่นต้นไม้ด้วยตนเองอยู่เสมอตลอดเวลาโดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและการให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหาแรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา	53	36.6
มีความรู้ในด้านเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้	29	20.0
มีเงินทดรองใช้จ่ายก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่นและสามารถมีเงินใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ในกรณีที่ได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ	63	43.4
รวม	145	100.0

3.3.1 ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าประจำปีมากที่สุด

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 17 พบว่า ค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จ่ายในการดูแลรักษาสวนป่าประจำปีมากที่สุด คือ ค่าจ้างแผ้วถางวัชพืช พรวนดินและปลูกซ่อมแซม โดยคิดเป็นร้อยละ 42.7 ลำดับรองลงมาเป็นค่าจ้างใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโต คิดเป็นร้อยละ 28.3 ค่าจ้างทำแนวกันไฟและแผ้วถางไฟ คิดเป็นร้อยละ 19.3 ค่าจ้างทำรั้วป้องกันสัตว์เลื้อย คิดเป็นร้อยละ 3.5 ค่าจ้างกำจัดโรคแมลงและสัตว์ศัตรูต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 3.4 และค่าจ้างรดกิ่งหรือตัดสาขายาวระยะ เป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 2.8

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดูแลรักษาสวนป่าประจำปีมากที่สุด คือ ค่าจ้างแผ้วถางวัชพืช พรวนดิน และปลูกซ่อมแซม ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโต ค่าจ้างทำแนวกันไฟ และแผ้วถางไฟ ทั้งนี้ เนื่องจากจากว่า ต้นไม้ที่ปลูกตามโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 5 ปี ดังนั้น ในช่วงแรกต้องดูแลรักษาเป็นอย่างดีเพื่อให้ต้นไม้มีอัตราการรอดตายสูงและเจริญเติบโตมากที่สุด

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างในการดูแลรักษาสวนป่าประจำปีมากที่สุด

ค่าใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
ค่าจ้างแผ้วถางวัชพืช พรวนดินและปลูกซ่อมแซม	62	42.7
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโต	41	28.3
ค่าจ้างกำจัดโรค แมลงและสัตว์ศัตรูต้นไม้	5	3.4
ค่าจ้างริดกิ่งหรือตัดสาขายาวระยะ	4	2.8
ค่าจ้างทำแนวกันไฟ และฝ้าระวังไฟ	28	19.3
ค่าจ้างทำรั้วป้องกันสัตว์เลี้ยง	5	3.5
รวม	145	100.0

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ จำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 19 พบว่า ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัย แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับนั้น ต้องการมีรายได้เสริมเพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายได้จาก ไม้ที่ปลูกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.8462 ลำดับรองลงมาคือต้องการให้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์ เท่ากับ 2.3000 สนใจเงินตอบแทนสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ เท่ากับ 2.0968 ต้องการมีไม้จากผลผลิตของการปลูกป่าไว้ใช้สอยในอนาคต เท่ากับ 2.0526 ส่วนความต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 1.000

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การที่ความต้องการมีรายได้เสริมเพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายได้จากไม้ที่ปลูก มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าแรงจูงใจและผลตอบแทนอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีอาชีพประจำอยู่แล้ว ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ซึ่งทุกคนต้องการที่จะหารายได้พิเศษเสริมอาชีพปกติ โดยความจริงแล้วผลผลิตที่จะได้รับนั้นต้องใช้เวลาอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป แต่ก็เป็นสิ่งที่คาดหวังในอนาคตได้ว่าจะมีรายได้จากการปลูกป่า โดยที่แรงจูงใจในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ นั้น จริง ๆ แล้วมีปัจจัยบางอย่างที่สอดคล้องกัน เช่น ประสบปัญหาการปลูกพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ ก็เลยปล่อยที่ดินนั้นทิ้งไว้ว่างเปล่า เมื่อมีโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ จึงนำที่ดินดังกล่าวมาปลูกป่า

ซึ่งก็ได้เงินตอบแทนสนับสนุนอีกทางหนึ่งด้วย โดยเหตุผลที่แท้จริงแล้วส่วนใหญ่จะต้องการมีรายได้จากผลผลิตของการปลูกป่าในอนาคต

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างแยกตามปัจจัยแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ

ปัจจัยแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ	N	\bar{x}	S.D
สนใจเงินตอบแทนสนับสนุนที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	31	2.0968	0.7897
ต้องการมีรายได้เสริมเพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายได้จากไม้ที่ปลูก	13	2.8462	0.5547
ต้องการใช้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์	40	2.3000	0.8228
ต้องการมีไม้จากผลผลิตของการปลูกป่าไว้ใช้สอยในอนาคต	36	2.0833	0.7700
ประสบปัญหาการปลูกพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ	19	2.0526	0.2294
ต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และรักษาสภาพแวดล้อม	6	1.000	0.0000

จากผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 20 สรุปได้ว่า เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เป็นการยืนยันสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับต่างกันทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจประสบผลสำเร็จต่างกัน

ตารางที่ 20 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) เพื่อทราบผลสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	6	15.5282	2.5880	5.0660	0.0001
ภายในกลุ่ม	138	70.4994	0.5109	-	-
รวม	144	86.0276	-	-	-

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 21 พบว่า เมื่อนำไปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) ปรากฏว่า แรงงูใจและผลตอบแทนที่ไ้รับเกี่ยวกับต้องการมีรายไ้เสริม เพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายไ้จากไม้ที่ปลูก และต้องการใช้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันและต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนแรงงูใจและผลตอบแทนที่ไ้รับอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปไ้ได้ว่า การที่ต้องการมีรายไ้เสริม เพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายไ้จากไม้ที่ปลูกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.8462 อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีรายไ้เสริมจากงานประจำปกติ ซึ่งการปลูกต้นไม้ ไม่ต้องเอาใจใส่ตลอดเวลา เพียงแต่ดูแลรักษาให้ดีให้ต้นไม้รอดตายและเจริญเติบโตไ้ในช่วงแรก ๆ เท่านั้น

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างกับ ปัจจัยแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ	\bar{x}	X6	X5	X4	X1	X3	X2
ต้องการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม (X6)	1.0000	-	1.0526	1.0833	1.0968	1.3000	1.8462
ประสบปัญหาการปลูกพืชผลทางการเกษตร อื่นๆ (X5)	2.0526	-	-	0.7864	0.0442	0.2474	0.7936
ต้องการมีไม้จากผลผลิตของการปลูกป่าไว้ใช้สอยในอนาคต (X4)	2.0833	-	-	-	0.0135	0.2167	0.7629
สนใจเงินตอบแทน สนับสนุนที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (X1)	2.0968	-	-	-	-	0.2032	0.7494
ต้องการใช้ที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์ (X3)	2.3000	-	-	-	-	-	0.5462
ต้องการมีรายได้เสริม เพราะการปลูกป่าจะทำให้มีรายได้จากไม้ที่ปลูก (X2)	2.8462	-	-	-	-	-	-

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 22 พบว่า ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยสภาพพื้นที่นั้น ปรากฏว่า พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน ปลูกต้นแล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำเกษตรกรรมมาก่อน ต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.7500 ลำดับรองลงมาคือ เป็นพื้นที่น้ำท่วมขังง่าย และเป็นดินเหนียว ฝนตกแล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนา

มาก่อน เท่ากับ 1.9268 ส่วนพื้นที่แห้งแล้ง เป็นดินทรายหรือดินลูกรัง อุ่มน้ำไม่ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลูกต้นไม้แล้วต้องใส่ปุ๋ยเร่งความเจริญเติบโต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 1.6875

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การที่พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน ปลูกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำเกษตรกรรมมาก่อน ต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้งมีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง มากกว่าสภาพพื้นที่อื่น ๆ อาจจะเป็นเพราะพื้นที่ดังกล่าว ปลูกต้นไม้แล้วมีอัตราการรอดตายสูง และอัตราการเจริญเติบโตดี ทำให้ไม่ต้องเสียเงินและเสียเวลาในการดูแลรักษามากนัก ดังนั้นจึงมีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ส่วนพื้นที่แห้งแล้งเป็นดินทรายหรือดินลูกรัง อุ่มน้ำไม่ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลูกต้นไม้แล้วต้องใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต และพื้นที่ที่น้ำท่วมขังง่าย เป็นดินเหนียว ฝนตกแล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนามาก่อน มีผลต่อความสำเร็จต่อกลุ่มตัวอย่างน้อย ทั้งนี้ก็อาจเนื่องมาจากว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปัจจัยบางอย่างที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการรอดตายและอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูก เช่น ดินไม่ดี ไม่อุ่มน้ำ หรือน้ำท่วมขังง่าย ไม่มีแร่ธาตุอาหาร จึงทำให้ต้นไม้ตายหรือเจริญเติบโตไม่ดี

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างแยกตามปัจจัยสภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยสภาพพื้นที่	N	\bar{x}	S.D
เป็นพื้นที่แห้งแล้ง เป็นดินทรายหรือดินลูกรัง อุ่มน้ำไม่ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลูกต้นไม้แล้วต้องใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต	48	1.6875	0.6574
เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน ปลูกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำการเกษตรกรรมมาก่อนต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง	56	2.7500	0.4369
เป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมขังง่าย เป็นดินเหนียว ฝนตกแล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนามาก่อน	41	1.9268	0.7547

จากผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 23 สรุปได้ว่า เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพพื้นที่ ปรากฏว่า ปัจจัยสภาพพื้นที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เป็นการยืนยันสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า สภาพพื้นที่ที่ต่างกันทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจประสบผลสำเร็จต่างกัน

ตารางที่ 23 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) เพื่อทราบผลความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยสภาพพื้นที่

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	2	32.4346	16.2173	42.9694	0.0000
ภายในกลุ่ม	142	53.5930	0.3774	-	-
รวม	144	86.0276	-	-	-

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 24 พบว่า เมื่อนำไปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏว่า สภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน ปลูกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำการเกษตรกรรมมาก่อน ต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างจากสภาพพื้นที่แห้งแล้ง เป็นดินทราย หรือดินลูกรัง ภูมิน้ำไม่ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลูกต้นไม้แล้วต้องใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต และพื้นที่น้ำท่วมขังง่าย เป็นดินเหนียว ฝนตกแล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนามาก่อน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การที่สภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เป็นดินร่วน ปลูกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำการเกษตรกรรมมาก่อนต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.7500 ทั้งนี้อาจเพราะว่า การปลูกต้นไม้ต้องมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ต้นไม้เจริญเติบโตดี ซึ่งสภาพพื้นที่เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ที่จะทำให้ต้นไม้มีอัตราการรอดตายสูงและมีอัตราการเจริญเติบโตดี

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างกับ ปัจจัยสภาพพื้นที่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง	\bar{x}	X1	X2	X3
เป็นพื้นที่แห้งแล้ง เป็นดินทรายหรือดินลูกรัง อุ่ม น้ำไม่ดี ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ ปลุกต้นไม้แล้ว ต้องใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต (X1)	1.6875	-	0.2393	1.0625
เป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมขังง่าย เป็นดินเหนียว ฝนตก แล้วระบายน้ำไม่ค่อยดี เคยมีสภาพเป็นนามาก่อน (X3)	1.9268	-	-	0.8232
เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี เป็นดินร่วน ปลุกต้นไม้แล้วเจริญเติบโตดี เคยผ่านการทำการเกษตรกรรมมาก่อนต้องกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง (X2)	2.7500	-	-	-

ผลการศึกษาในตารางที่ 25 พบว่า ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า มีความรู้ในด้านเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องการความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.4138 ลำดับรองลงมาคือมีเวลาในการดูแลรักษาต้นไม้ด้วยตนเองอยู่เสมอ โดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยง การกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและการให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหาแรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา เท่ากับ 2.2453 ส่วนมีเงินท่ตรงใช้จ่ายก่อนได้รับผลตอบแทนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น และสามารถมีเงินใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ในกรณีที่ได้รับเงินสนับสนุนไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 1.9841

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การที่มีความรู้ในด้านเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องการความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง มากกว่ามีเงินท่ตรงใช้จ่ายก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่นและสามารถมีเงินใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ในกรณีที่ได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ และมีเวลาในการดูแลรักษาบำรุงต้นไม้ด้วยตนเองอยู่เสมอตลอดเวลาโดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและการให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้ง หรือช่วงฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหา

แรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการปลูกสวนป่าจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการป่าไม้ในการวางแผนและดำเนินการเป็นอย่างมากกว่าจึงจะประสบผลสำเร็จ การที่มีเวลาเอาใจใส่หรือมีเงินทุนในการดำเนินการ แต่ไม่มีความรู้ด้านวิชาการป่าไม้เลย เหมือนกับการปลูกต้นไม้แล้วไม่มีการวางแผนในการดำเนินงาน การปลูกต้นไม้ต้องอาศัยเทคนิคบางประการซึ่งสำคัญพอที่จะส่งผลต่ออัตราการรอดตายและอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้ได้ ดังนั้นความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการปลูกป่าจึงจำเป็นกว่าด้านอื่น

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างแยกตามปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{x}	S.D
มีเวลาในการดูแลรักษาบำรุงต้นไม้ด้วยตนเองอยู่เสมอตลอดเวลาโดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยคลานกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและการให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้ง หรือช่วงฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหาแรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา	53	2.2453	0.7821
มีความรู้ในด้านเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องอาศัยความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้	29	2.4138	0.8667
มีเงินทอรองใช้จ่ายก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่นและสามารถมีเงินใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ในกรณีที่ได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ	63	1.9841	0.6837

จากผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 26 สรุปได้ว่า เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า ปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความ

พร้อมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เป็นการยืนยันสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ดำเนินการและความพร้อมของที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจประสบผลสำเร็จต่างกัน

ตารางที่ 26 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) เพื่อทราบผลความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	2	4.1977	2.0988	3.6421	0.0287
ภายในกลุ่ม	142	81.8299	0.5763	-	-
รวม	144	86.0276	-	-	-

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 27 พบว่า เมื่อนำไปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏว่า ด้านมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องการความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากด้านมีเงินทดลองจ่ายก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น และสามารถมีเงินใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ในกรณีที่ได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนการมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องการความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ กับด้านมีเวลาในการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ที่ปลูกด้วยตนเองอยู่เสมอโดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและการให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหาแรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา มีค่าของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การที่มีความรู้ในด้านการปลูกและบำรุงต้นไม้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องการความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 2.4138 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า การปลูกต้นไม้ต้องมีเทคนิคบางอย่าง เช่น การวางแผนเกี่ยวกับวิธีการปลูกและการบำรุงรักษา จึงประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี จึงทำให้มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าปัจจัยอื่น

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างกับ ปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)

ปัจจัยค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและ ความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง	\bar{x}	X3	X1	X2
มีเงินทราดองใช้จ่ายก่อนได้รับเงินตอบแทนสนับสนุน จากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยไม่ต้อง กู้ยืมจากที่อื่นและสามารถมีเงินใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ใน กรณีที่ได้รับเงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ (X3)	1.9841	-	0.2612	0.4297
มีเวลาในการดูแลรักษาบำรุงต้นไม้ด้วยตนเองอยู่ เสมอตลอดเวลาโดยไม่ต้องจ้างบุคคลอื่นช่วย (เช่น การทำแนวกันไฟ การทำรั้วเพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยงการ กำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและ การให้น้ำต้นไม้ในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฝนแล้ง) รวมทั้งสามารถหาแรงงานในท้องถิ่นได้ตลอดเวลา(X1)	2.2453	-	-	0.1685
มีความรู้ในด้านเกี่ยวกับการปลูกและบำรุงต้นไม้ เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องหาความรู้เพิ่มเติมจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ (X2)	2.4138	-	-	-

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ กับความสำเร็จของผู้ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้ เศรษฐกิจ ตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 28 พบว่า เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อ ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation) ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มี ผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง คือ แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ มีค่า -0.2088 และค่าใช้จ่าย ที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อม มีค่า -0.1572 ส่วนปัจจัยสภาพพื้นที่ มีค่าเท่ากับ 0.1507 ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยที่มีผลต่อสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กับ

ความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับกับปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง ในทิศทางตรงข้ามกัน ส่วนปัจจัยด้านสภาพพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าแม้แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างมีน้อย แต่สภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างมีความอุดมสมบูรณ์มาก ก็มีผลทำให้เกิดความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างมาก ในทางกลับกันแม้แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างมีมาก หากสภาพพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างมีความอุดมสมบูรณ์น้อย ก็มีผลทำให้เกิดความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างน้อย อย่างไรก็ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบมีค่าต่ำ ดังนั้นความสัมพันธ์ที่กล่าวมาแล้วจึงมีไม่มากนัก

ตารางที่ 28 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง กับความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation)

	N	\bar{x}	S.D	R
แรงจูงใจและผลตอบแทนที่ได้รับ	145	3.1241	1.4619	-0.2088
สภาพพื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	145	1.9517	0.7847	0.1507
ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและความพร้อมของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	145	2.0690	0.8949	-0.1572
ความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	145	2.1655	0.7729	-

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

5.1 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 29 พบว่า ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจที่กลุ่มตัวอย่างพบมากที่สุด คือ ปัญหาภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ไฟป่า ฝนแล้งและโรคแมลง) โดยคิดเป็นร้อยละ 25 ลำดับรองลงมา คือ เงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ และการเบิกจ่ายเงินล่าช้าทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 20.9 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (แห้งแล้ง ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ และน้ำท่วมขัง) คิดเป็นร้อยละ 14.4 ปัญหาความไม่แน่นอนของตลาดที่จะรองรับผลผลิตจากการปลูกป่าในอนาคตเท่ากับปัญหาเรื่องเงินทุนและแหล่งเงินทุน โดยคิดเป็นร้อยละ 6.5 เท่ากัน ปัญหาเรื่องของการขาดความรู้ด้านวิชาการในการปลูกและบำรุงต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 6.2 ปัญหาเกี่ยวกับกล้าไม้คุณภาพไม่ดีและมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 5.7 ปัญหาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้ไม่เพียงพอ ให้คำแนะนำและประสานงานไม่ดี ไม่มีความรู้ทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 5.4 ปัญหาไม่มีเวลาในการบำรุงรักษา (ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ทำแนวกันไฟ ทำรั้วป้องกันสัตว์เลื้อย และการให้น้ำในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฝนแล้ง) คิดเป็นร้อยละ 4.8 ปัญหาขั้นตอนและวิธีการสมัครยุ่งยาก กว ระเบียบมากเกินไป ทำให้เสียเวลาในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 4.3 และลำดับสุดท้ายคือ ปัญหาแหล่งแรงงานในพื้นที่ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 0.3 เท่านั้น

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า ปัญหา อุปสรรคของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ไฟป่า ฝนแล้งและโรคแมลง) ทั้งนี้เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากสภาพพื้นที่ เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่กลุ่มตัวอย่างนำเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีปัญหา เช่น แห้งแล้ง ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ และน้ำท่วมขัง ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ส่วนปัญหาที่พบมากอีกข้อหนึ่ง ก็คือ เงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอ ซึ่งการปลูกต้นไม้ต้องใช้ทุนในการดำเนินงานมากจำนวนมากในช่วงระยะแรก ๆ โดยที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ฐานะทางการเงินไม่ดี ปัญหาด้านนี้จึงเป็นปัญหาหลักปัญหาหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนดมากนัก

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาของโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ

สภาพของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ขั้นตอนและวิธีการสมัครยุ่งยาก กฎ ระเบียบมากเกินไป ทำให้เสียเวลาในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	16	4.3
ความไม่แน่นอนของตลาดที่จะรองรับผลผลิตของการปลูกป่าในอนาคต	24	6.5
ปัญหาเรื่องเงินทุนและแหล่งเงินกู้	24	6.5
เงินตอบแทนสนับสนุนไม่เพียงพอและการเบิกเงินล่าช้าทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลตามเป้าหมาย	77	20.9
กล้าไม้คุณภาพไม่ดีและมีราคาแพง	21	5.7
แหล่งแรงงานในพื้นที่มีไม่เพียงพอ	1	0.3
ไม่มีเวลาในการดูแลบำรุงรักษา (ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ทำแนวกันไฟ ทำรั้วป้องกันสัตว์เลื้อยและการให้น้ำในช่วงฤดูแล้งหรือช่วงฝนแล้ง)	18	4.8
ปัญหาภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ไฟป่า ฝนแล้งและโรคแมลง)	92	25.0
ขาดความรู้ด้านวิชาการในการปลูกและบำรุงต้นไม้	23	6.2
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าไม้มีไม่เพียงพอ ให้คำแนะนำและประสานงานไม่ดี		
ไม่มีความรู้ทางวิชาการ	20	5.4
ปัญหาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ (แห้งแล้ง ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ และน้ำท่วมขัง)	53	14.4

N = 145 รวม 100 %

5.1.1 ปัญหาความเสี่ยงและอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ มากที่สุด

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 30 พบว่า ปัญหาความเสี่ยงและอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ มากที่สุดที่กลุ่มตัวอย่าง พบมากที่สุด คือ ภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ไฟป่า ฝนแล้ง และโรคแมลง) โดยคิดเป็นร้อยละ 63.4 ลำดับรองลงมา คือ ภัยจากสัตว์อื่น ๆ เข้าทำลาย คิดเป็นร้อยละ 31.0 ความไม่แน่นอนของตลาดรับซื้อราคาผลผลิตในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 3.4 ลำดับสุดท้าย คือ ภัยจากการถูกลักลอบตัดต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 2.1

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า ปัญหาของความเสี่ยงและอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ มากที่สุดที่เกิดขึ้น ทั้งนี้สาเหตุมาจากว่าเป็นผลต่อเนื่องของการนำพื้นที่ที่มีปัญหาเข้าร่วมโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ เช่น แห้งแล้ง ไม่มีความอุดมสมบูรณ์และน้ำท่วมขัง เมื่อปลูกต้น

ไม้ก็ประสบปัญหาดังกล่าว ซึ่งเป็นปัญหาภัยธรรมชาติตามปกติอยู่แล้ว สำหรับปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ภัยจากสัตว์อื่น ๆ เข้าทำลาย เช่น หนู ตุ่น และปลวก ซึ่งเป็นปัญหาทั่วไป ที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยสนใจที่จะทำการแก้ไขมากนัก ส่วนภัยจากด้านถูกลักลอบตัดไม้ที่ปลูกและความไม่แน่นอนของตลาดรับซื้อผลผลิตยังไม่มีเนื่องจากว่าต้นไม้ส่วนใหญ่ยังเล็กอยู่

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของความเสียหายและอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ มากที่สุด

ชนิดของความเสียหาย	จำนวน	ร้อยละ
ภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ไฟป่า ฝนแล้งและโรคแมลง)	92	63.5
ภัยจากการถูกลักลอบตัดต้นไม้ที่ปลูก	3	2.1
ภัยจากสัตว์อื่น ๆ เข้าทำลาย	45	31.0
ความไม่แน่นอนของตลาดรับซื้อราคาผลผลิตในอนาคต	5	3.4
รวม	145	100.0

5.2 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดภายหลังจากการปลูกป่าต่อระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมในพื้นที่รวมทั้งบริเวณใกล้เคียง

ผลการศึกษาวิจัยในตารางที่ 31 พบว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดภายหลังจากการปลูกป่าต่อระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมในพื้นที่รวมทั้งบริเวณใกล้เคียงของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 37.9 ลำดับรองลงมา คือ มีสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น นก สัตว์เลื้อยคลานและแมลง คิดเป็นร้อยละ 24.4 มีความชุ่มชื้นร่มเย็นเพิ่มขึ้น มีน้ำไหลในลำห้วย ลำธารนานหลายเดือนหลังฤดูฝน (ปกติฝนหยุดตก น้ำก็หยุดไหล) คิดเป็นร้อยละ 13.8 ความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น มีของป่าชนิดต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งอาหาร อาทิ หน่อไม้ เห็ด และอื่น ๆ เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 13.6 ส่วนลำดับสุดท้าย คือ มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินมากขึ้น สามารถปลูกพืชล้มลุกผสมไประยะแรก ๆ ทำให้มีรายได้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 10.3

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า เนื่องจากโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2537 เป็นต้นมา ดังนั้นต้นไม้ที่ปลูกจึงมีอายุไม่เกิน 5 ปี ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังจากการปลูกป่าส่วนใหญ่จะเกิดในลักษณะมีความสัมพันธ์จากน้อยไปหามาก เช่น ในระยะแรกมีการปลูกพืชล้มลุกผสม เป็นการเพิ่มรายได้ ต่อมาก็มีสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยมีของป่าชนิดต่าง ๆ รวมทั้งอาหารเพิ่มขึ้น ซึ่งก็ทำให้เกิดความชุ่มชื้นร่มเย็น ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังปลูกป่าต่อระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมในพื้นที่รวมทั้งบริเวณใกล้เคียง

ชนิดความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
มีความชุ่มชื้นร่มเย็นเพิ่มขึ้น มีน้ำไหลในลำห้วย ลำธารนานหลายเดือน หลังฤดูฝน(ปกติฝนหยุดตก น้ำก็หยุดไหล)	47	13.8
ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น	129	37.9
มีสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น นก สัตว์เลื้อยคลานและ แมลง	83	24.4
ความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น มีของป่าชนิดต่าง ๆ รวมทั้งอาหาร อาทิ หน่อไม้ เห็ด และอื่นๆ เพิ่มขึ้น	46	13.6
มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินมากขึ้น สามารถปลูกพืชล้มลุกผสมใน ระยะแรกๆ ทำให้มีรายได้มากขึ้น	35	10.3

N = 145 รวม 100 %